

STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 8 maja 2007 r.

**w sprawie projektu likwidacji samorządowych kolegiów odwoławczych
i przekazania ich kompetencji wojewodom**

Związek Powiatów Polskich po raz kolejny stanowczo protestuje przeciwko kolejnej próbie przejmowania kompetencji organów związanych z wykonywaniem zadań przez jednostki samorządu terytorialnego w tym przez powiaty polskie.

Funkcjonujące od 1994 roku samorządowe kolegia odwoławcze są jednostkami pełniącymi rolę i funkcję organów wyższego stopnia w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego. Takie właśnie usytuowanie w kodeksie postępowania administracyjnego samorządowych kolegiów odwoławczych jest gwarancją konstytucyjnej zasady samodzielności jednostek samorządu terytorialnego zawartych w art. 16 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowiący, że „Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych, samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność”.

Wysokie kwalifikacje merytoryczne pracowników samorządowych kolegiów odwoławczych, zakaz przynależności do partii politycznych, zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, niezawisłość w orzekaniu są gwarancją zapewnienia zasady samodzielności dla jednostek samorządu terytorialnego.

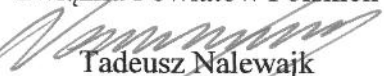
Materia jaką rozstrzygają w prowadzonych postępowaniach odwoławczych samorządowe kolegia odwoławcze, dotyczy indywidualnych spraw obywateli, wymaga więc obiektywizmu i bezstronności a przede wszystkim zgodnego z prawem załatwiania tych spraw. Przekazanie wojewodom uprawnień do rozstrzygania spraw indywidualnych, i realizacja tego zadania przez w pełni zależnych od określonych układów politycznych i podległych służbowo politycznemu wojewodzie urzędników administracji rządowej może pozbawić postępowanie odwoławcze atrybutu bezstronności i obiektywizmu. Potwierdzeniem chęci zawłaszczenia samodzielności samorządu terytorialnego może być fakt, że już w 1999 roku Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 kwietnia 1999 r. stwierdził m. in., że „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej realizuje zasadę rozdziału administracji rządowej i samorządowej, wobec tego organem odwoławczym od aktów wydawanych w sprawach indywidualnych z zakresu zadań własnych przez organy jednostek samorządu terytorialnego nie może być organ administracji rządowej, z drugiej strony wzgląd na rzetelność i obiektywizm w rozpatrywaniu odwołań wymaga, aby organ odwoławczy był nie zależny od organu pierwszej instancji”. Samorządowe kolegia odwoławcze z racji ich usytuowania w systemie administracji publicznej nie są organami administracji rządowej ani nie są organami administracji samorządowej, a wypełniając funkcje orzecznicze są związane wyłącznie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Daje to zarówno organom samorządu terytorialnego wydającym decyzje administracyjne w pierwszej instancji jak i niezadowolonym z tych decyzji obywatelom gwarancje bezstronności w orzekaniu w indywidualnej sprawie.

Proponowana likwidacja samorządowych kolegiów odwoławczych i przekazanie ich dotychczasowych zadań wojewodzie narusza także art. 146 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Podawane w uzasadnieniu argumenty dotyczące obniżenia kosztów funkcjonowania administracji publicznej są także chybione gdyż prawdopodobieństwo zmniejszenia ilości składanych odwołań jest nieuprawnione a zmiana siedziby organu odwoławczego i w związku z tym zwiększenie odległości od obywatela zwiększy jego koszty indywidualne ale także znacznie ograniczy prawo obywateli do sprawiedliwej obrony własnych praw i racji przed niezawisłym organem.

Wątpliwe są także zapowiadane przez autorów projektu oszczędności finansowe, wynikające z likwidacji samorządowych kolegiów odwoławczych. Zwiększenie liczby spraw załatwianych przez wojewodów i sądy administracyjne spowoduje bowiem wzrost kosztów funkcjonowania zarówno urzędów wojewódzkich, jak i sądów.

Należy także nadmienić, że proponowane rozwiązanie spowodować może znaczne wydłużenie okresu rozstrzygania spraw ważnych dla wspólnot samorządowych i pojedynczych mieszkańców. Już dziś średni czas rozpatrywania spraw w niektórych sądach administracyjnych przekracza bowiem 15 miesięcy.

Powyższe uzasadnienia wskazujące na co najmniej dwa naruszenia Konstytucji w proponowanych zmianach prawa, zamach na samodzielność samorządu terytorialnego oraz pogorszenie warunków obsługi samorządów terytorialnych i mieszkańców, w pełni uzasadniają negatywne stanowisko Związku Powiatów Polskich w tej kwestii.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Tadeusz Nalewajk